

WDJARCHITECTEN

WESSEL DE JONGE, *architect-directeur*

SANDER NELISSEN, *architect-directeur*

WDJARCHITECTEN: OUD WORDT NIEUW

In twintig jaar tijd specialiseerde WDJArchitecten zich in herbestemming en transformatie van de bestaande gebouwde omgeving. Van stedenbouwkundige masterplanning tot architectonisch ontwerp. Wessel de Jonge, oprichter en partner: 'Wij ontwerpen met passie en respect voor het bestaande, en met oog voor de kansen die dit biedt voor de opdrachtgever en het maatschappelijk belang.' Sander Nelissen, partner: 'Van oud en nieuw maken wij een gouden combinatie: herbestemming is duurzaam en de koppeling van economische dynamiek met authenticiteit geeft onze projecten een enorme meerwaarde.'

1

1_HAKA gebouw: met toegevoegde dakverdieping vormt het straks een nieuwe poort naar het M4H gebied.

2_Wessel de Jonge (l) en Sander Nelissen van WDJArchitecten bij het HAKA gebouw.

2

PERSOONLIJK WESSEL DE JONGE

BESTE RESTAURANT
Yama, het vakmanschap van de innovatieve Japanse meesterchef is een ware belevenis

MOOISTE GEBOUW
Van Nellefabriek

DE LEKKERSTE KOFFIE
Van Nelle Koffie natuurlijk

NIEUWE HOTSPOT
Fenix loodsen, dat belooft wat

ULTIEME ONTSPANNING
Lopen langs een Waddenstrand, juist het contrast met de dynamiek van Rotterdam maakt dat steeds weer geweldig

SANDER NELISSEN

Ik woon hier inmiddels het grootste deel van mijn leven. Rotterdam is voor mij nog steeds de dynamische, stoere en no-nonsense stad van dertig jaar geleden. Dat zit in haar fysiek, maar vooral ook in haar mentaliteit: enthousiast, rechte-door-zee, trots en modern. Genoeg

geschiedenis om mee te werken en veel ruimte voor vernieuwing. Ik geniet hier van de snelle afwisseling van sfeer, ruimte en functie in het centrum en direct daaromheen. En van het contrast met de rust en ruimte die de Maas biedt. Voor mij én mijn werk een perfecte plek.'

ONTWERPEN MET RESPECT VOOR HET BESTAANDE ÉN MET OOG VOOR HET NIEUWE, WAT HOUDT DAT IN?

Wessel de Jonge: 'De architectuur ziet het werken aan bestaande gebouwen vaak niet als 'echte architectuur'. Graag bewijzen wij het tegendeel. Wij geloven dat je de toekomst beter kunt begrijpen vanuit het verleden. Daarom combineren we bestaand met nieuw. Dat deden wij voor het eerst met de herontwikkeling van de Van Nellefabriek. In zowel conceptontwikkeling als in de restauratie en herbestemming speelden wij een grote rol. Een rol die Sander en mij tot op de dag van vandaag nog steeds ontzettend veel energie geeft. Want wij laten zien dat het werken aan bestaande gebouwen (ook) architectuur met een hoofdletter A kan zijn.'

WAAR KOMT DIE LIEFDE VOOR HERONTWIKKELING VANDAAN?

Sander Nelissen: 'De spanning tussen het bestaande en iets nieuws inspireert ons. Het brengt ons tot bijzondere oplossingen. Neem Rotterdam. Deze stad kenmerkt zich juist door de mix van bestaand en nieuw, met verschillende functies door elkaar. En precies dat maakt deze stad zo interessant.'

Wessel de Jonge: 'Ik vind het mooi om te zien dat herontwikkeling steeds meer aanslaat. We leven in een tijd waarin we niet langer de dingen afdanken omdat ze ons even niet meer van pas komen. Nee, we denken steeds beter na over wat we kunnen met wat we al hebben. Zo ook in het vastgoed. Veel gebouwen blijken immers uitstekend geschikt voor een tweede leven. Herbestemming is daarmee een belangrijke pijler onder de verduurzaming van een de stad.'

WAAR WERKEN JULLIE OP DIT MOMENT AAN IN ROTTERDAM?

Sander Nelissen: 'Dit jaar leveren wij verschillende projecten op. Neem Forum Rotterdam (voor Multi Netherlands), in samenwerking met OMA. Hier transformeren wij een compleet stadsblok: het monumentale bankgebouw uit de Wederopbouw met jaren '70 toren, het voormalige Jungerhans pand en

3

4

een deel van de Lijnbaan. Het vernieuwde complex aan de Coolsingel wordt met winkels, horeca en kantoren multifunctioneel. Aansluitend is ook de voormalige boekhandel Donner (voor Redevco), die wij samen met retail specialist Dunnett Craven omturnen tot een prachtige hotspot midden in het winkelgebied van Rotterdam Centrum. Een tweede voorbeeld is Tuin van Noord (voor HD Groep), een voormalige gevangenis uit 1860 die wij transformeren tot groen woongebied met een stadstuin naar ontwerp van Quadrat. Daarnaast zijn we in Rotterdam druk met het prachtige HAKA gebouw in het M4H gebied (voor Dudok Groep), de Stilwerk-vestiging in Pakhuis Santos (met Renner Hainke Wirth Zirn Architecten uit hun thuisstad Hamburg), verschillende winkelprojecten, woonhuizen, een middelbare schoolgebouw en nog veel meer.'

BEHOORLIJK BREED DUS...

Sander Nelissen: 'Dat klopt. Op WDJA druk je niet zo gemakkelijk een stempel. Wij beginnen altijd met een bestaand gebouw en een nieuwe functie, en kijken van daaruit verder. Soms is het voor onze opdrachtgevers in het begin niet eens duidelijk wat ze precies met een gebouw willen of moeten. Het bestaande gebouw is het vertrekpunt. In gesprek met verschillende partijen komen we dan uiteindelijk op een mooie nieuwe bestemming uit. Dat vergt veel creativiteit.'

Wessel de Jonge: 'Daarmee noemt Sander ook meteen een eigenschap die velen nog niet zo goed van ons kennen. Het gaat ons namelijk om veel meer dan alleen het opknappen van een oud pand. Het gaat ons om het weer tot leven brengen van een gebouw en gebied. Wij zien onszelf dan ook graag als de partner van de herontwikkelaar, liefst in teams met andere adviseurs en expertises. Wij denken, al in een vroeg stadium, actief mee over hoe je een gebouw weer aan de praat krijgt en opnieuw een duurzame rol kunt laten spelen in de stad. Dat revitaliseren vinden we het allerbelangrijkste en is tegelijkertijd ook het allerleukste van ons werk. En ja, dat betekent ook dat veel van onze projecten pioniersprojecten zijn.'

'VAN OUD EN NIEUW MAKEN WIJ EEN GOUDEN DUURZAME COMBINATIE'

PIONIERSPROJECTEN, VERTEL...

Wessel de Jonge: 'Van Nelle is daar een heel mooi voorbeeld van. Toen wij hier eind jaren negentig aan de slag gingen, had nog niemand zoiets eerder gedaan. Want, een fabriek van 60.000 vierkante meter op een industrieterrein, wat moet je daar nou weer mee? Conceptontwikkelaar Eric Gude betrok ons, als coördinerend architect, in zijn visie. In zo'n project zit heel veel denkwerk. Samen met marktpartijen en slimme adviseurs moet je zoiets echt van de grond krijgen. Een geweldige uitdaging! Zo kijken wij trouwens ook naar de transformatie van de gevangenis in Rotterdam. In 2011 was dit één van de eerste grote vastgoedobjecten die het Rijkvastgoedbedrijf via aanbestedingen verkocht. Dat betekende: veel dingen zelf uitvinden met het ontwerpteam en soms vallen en weer opstaan. Mooi werk!'

3 *Forum Rotterdam: een nieuwe gevel en optopping van de Lijnbaan. De vroegere ABN-toren wordt een woongebouw in de hogere huursector.*
4 *HH De Klerk: het voormalige Donnerpand sluit de nieuwe gevel langs de Lijnbaan af. Roltrappen maken de dakterrassen direct bereikbaar.*
5 *Stilwerk Santos: transformatie kof-fiepakhuis op de pols van Katendrecht voor retail in de interieurbranche en hotel functie in de dakopbouw.*

© WDJAVQUADRAT LANDSCHAPSARCHITECTEN

© DE BEELDENFABRIEK

10

© MULTI-VASTGOED

6

8

'DE GEVANGENIS UIT 1860 WORDT EEN GROEN WOONGEBIED MIDDEN IN DE STAD'

© MACHTELT MOSTERT

7

Forum Rotterdam:
6 *Het ABN Bankgebouw aan de Coolsingel wordt deel van het winkelgebied. Boekhandel Donner is de eerste huurder.*
7 *Het monumentale*

trappenhuis in het Bankgebouw met glaskunstwerk van A. Copier is weer voor iedereen zichtbaar.
Tuin van Noord:
8 *Transformatie van het gevangeniscomplex tot woongebied en stadstuin.*
9 *Nieuwbouw op de locatie van het Huis van Bewaring.*
10 *De cellenvleugels krijgen een woonbestemming in een groene omgeving.*

© DE BEELDENFABRIEK

9

WAAR STAAN JULLIE OVER 10 JAAR?

Sander Nelissen: 'Ons werk in Rotterdam bevindt zich vooral in Noord. Maar, we maken nu met de Stilwerk-vestiging in Pakhuis Santos de sprong naar Zuid. Daar zien we, onder meer in de net-niet-havengebieden, enorm veel potentie. Wij willen van Rotterdam een nog mooiere en duurzamere stad maken. Dat doen wij door oud en nieuw met elkaar te verbinden. Dat past ook goed bij deze stad, want Rotterdam is nooit af.' ■